

وحدت و یکدلی مسلمانان در نگاه مقام معظم رهبری (دام ظلّه العالی)

جهان امروز با این گستره جغرافیایی، به واسطه وسایل ارتباط جمعی مانند: ماهواره، اینترنت و غیره، به یک دهکده کوچک تبدیل شده و کشورهای اسلامی در یکی از محله های آن واقع شده اند و این حقیقتی غیر قابل انکار است. به جرئت می توان گفت که انتقال اخبار و اطلاعات در دنیای امروز، از انتقال آن در یک روستای کوچک به مراتب سریع تر و دقیق تر انجام می گیرد.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، موج اسلام گرایی، به ویژه گرایش به فرهنگ و تفکر سیاسی شیعی فراگیر و جهانی شده است. در واقع باید گفت که جوانان مسلمان و حتی غیر مسلمان، بدون این که خود خبر داشته باشند، از فرهنگ و تفکر شیعی تأثیر پذیرفته اند. این گرایش، به ویژه در کشور لبنان و سوریه نمود بیشتری دارد. بیداری اسلامی در کشورهای عربی نیز از جهاتی نشان از این تأثیرپذیری دارد و نباید آن را امری کوچک انگاشت.

آن گاه که با پیروزی انقلاب اسلامی، نظام دو قطبی شرق و غرب از هم گسست و چند سال بعد، اردوگاه شرق به کلی از هم فروپاشید، دنیای غرب نیز در موضع انفعالی قرار گرفت؛ چنان که هر چه زمان می گذرد، نشانه های ضعف و اضمحلال آن بیشتر آشکار می شود.

از سوی دیگر به همان اندازه که اردوگاه غرب در حال فرو ریختن است، نظام و انقلاب اسلامی به سمت شکوفایی و پالندگی بوده و پیوسته در میان ملت ها محبوب می شود. این که نمایندگان شش کشور و شش قدرت آمریکایی و اروپایی در ژنو به مذاکره با ایران تن می دهند، خود دلیل بر این مدعاست.

اینک غرب برای پیش گیری از فروپاشی خود، به ترفندهای گوناگونی پناه می برد که از جمله مهم ترین آنها، تأسیس و پشتیبانی گروه ها و فرقه های افراطی مثل: وهابیت، طالبان، القاعده، سلفی ها و... است که بدین طریق دامنه اختلاف، آتش درگیری و کشتار در میان مسلمانان را شعله ور ساخته و امت اسلامی را پراکنده و در مقابل هم قرار دهد.

یکی از مهم ترین اهداف شوم آنها نفوذ به کشور عراق و ایجاد اختلاف و درگیری و ناامنی در سرزمین علوی و حسینی است. فرقه ساختگی وهابیت که جنایات و کشتار فجیع در عتبات عالیات را از دو قرن پیش در سابقه خود دارد، اکنون نیز اگر فرصت و قدرت به چنگ آورد، همان جنایت ها را تکرار خواهد کرد؛ چنان که در سوریه می کنند.

حال در چنین موقعیتی وظیفه مردم و خواص در برابر این پدیده شوم چیست؟ حفظ وحدت و همگرایی در میان پیروان مذاهب اسلامی به خصوص برادران شیعه و سنی، مهم ترین وظیفه همه دلسوزان اسلام و مسلمین است.

۱. معنای وحدت اسلامی

مقصود این نیست که مذاهب، در یک مذهب حل شوند. برخی برای این که اتحاد مسلمین را تحصیل نمایند، مذاهب را نفی می کنند. نفی مذاهب، مشکلی را حل نمی کند؛ اثبات مذاهب مشکلات را حل می کند. همین مذاهبی که هستند، هر کدام در منطقه ای که خودشان امور خودشان را انجام دهند، اما روابطشان را با یکدیگر حسنه کنند. (۱۳۷۶/۵/۱)

ما وقتی به وحدت دعوت می کنیم، مقصود ما این نیست که فرّق اسلامی - اعم از شیعه و سنی - یا فرّقی که داخل تشیع و تسنن هستند، موظف و مجبورند که از عقیده خود دست بردارند و به عقیده سومی یا به عقیده طرف مقابل گرایش پیدا کنند. این چیزی است که به تحقیق و تفحص و مطالعه هر کسی وابسته است و بینة و بین الله تکلیف اوست. بحث ما این نیست. بحث ما این است که می خواهیم به همه مسلمانان - از شیعه و سنی - بگوییم و تذکر بدهیم که شما یک نقاط مشترک و یک نقاط اختلاف و افتراق دارید... حرف ما در هفته وحدت و به عنوان پیام وحدت این است که مسلمانان بیایند با هم متحد بشوند و با یکدیگر دشمنی نکنند. محور هم کتاب خدا و سنت نبی اکرم و شریعت اسلامی باشد. این حرف بدی نیست. این حرف حقی است که هر عاقل بی غرض و منصفی، آن را قبول خواهد کرد. (۱۳۶۸/۷/۱۹)

۲. اهمیت وحدت و همدلی

من از قدیم این اعتقاد و تفکر را داشتم و دارم و آن را یک مسئله استراتژیک می دانم؛ یک مسئله تاکتیکی و مصلحتی هم نیست که حالا بگوییم مصلحت ما ایجاد می کند که با مسلمین غیرشیعه ارتباط داشته باشیم. مسلمانان به تدریج این اختلافات مذهبی و طایفه ای را کم کنند و از بین ببرند؛ چون در خدمت

دشمن است. ما با این انگیزه صحیح، مسئله وحدت مسلمین را در جمهوری اسلامی، یک مسئله اساسی قرار داده ایم. (۱۳۶۹/۱/۲۶)

دشمن در مقابل حرکت عظیم اسلامی احساس ضعف می کند؛ لذا به انواع جنگ های روانی، تهاجمات گوناگون، ترساندن ملت ها و کشورهای مسلمان از یکدیگر و تبلیغات علیه یکدیگر متوسل می شود. راه این است که دنیای اسلام وحدت خود را حفظ کند. من بار دیگر برای صدمین بار، هزارمین بار، از زبان ملت ایران خطاب به همه برادران مسلمان در اکناف عالم عرض می کنم اتحاد خودتان را حفظ کنید.

مبادا بازیچه دست دشمنان مشترکی بشوید که به عنوان قومیت عرب و عجم، به عنوان مذهب شیعه و سنی، به عنوان گوناگون دیگر می خواهند بین شما اختلاف بیاندازند. (۱۳۸۷/۷/۱۰)

امروز دنیای اسلام بیش از همه به اتحاد و یکدلی و تمسک به قرآن نیازمند است. از سویی ظرفیت های جهان اسلام برای توسعه و عزت و اقتدار، امروز بیش از گذشته آشکار شده و بازیابی مجد و عظمت امت اسلامی، امروز در سراسر جهان اسلام، انگیزه و فراست جوانان و فرزنانگان شده است. (تاریخ ۱۳۸۳/۱۰/۲۹)

۳. امت اسلامی، قربانی توطئه ها و تفرقه ها

تفرقه و ستیزه جویی میان بخش های امت مسلمان، بیماری خطرناکی است که باید با همه توان به درمان آن پرداخت. دشمنان ما از دیرباز در این عرصه نیز به تلاش گسترده و بی وقفه دست زده اند و امروزه که بیداری اسلامی، آنان را وحشت زده کرده است، تلاش خود را شدت بخشیده اند. (۱۳۸۶/۹/۲۷)

سیاستمداران استعمارگر به خوبی می دانستند که اگر هویت یکپارچه جهان اسلام شکل بگیرد، راه بر سیطره سیاسی و اقتصادی آن بسته خواهد شد، پس در تلاشی همه سویه و بلندمدت، به اختلافات در میان مسلمانان دامن زدند و زیر چتر این سیاست خبیثانه، از غفلت توده های مردم و سست عنصری زمامداران سیاسی و فرهنگی بهره برداری کردند و کار خود را در تسلط بر کشورهای اسلامی پیش بردند.

امروز سرویس های جاسوسی امریکا و انگلیس در عراق، لبنان، در کشورهای افریقا و در جاهای دیگری که بتوانند، با همه قوا در حال پراکندن و پیروسی اختلاف مذهبی اند. اجتماع حج باید ما را در برابر این بیماری مهلک مصون سازی کند و آیه شریفه (وَاطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَتَّزِعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ) را پیوسته در برابر چشم ما قرار دهد (۱۳۸۵/۱۰/۸)

نمی خواهیم بگوئیم اختلافات شیعه و سنی همیشه مربوط به استعمار بوده، نه؛ احساسات خودشان هم دخیل بوده. بعضی از جهالت ها، بعضی از تعصب ها، بعضی از احساسات، بعضی از کج فهمی ها دخالت داشتند؛ لیکن وقتی استعمار وارد شده، از این سلاح حداکثر استفاده را کرد. در این کار، انگلیسی ها از بقیه دشمنان استعماری، متبحرترند. در ایران، ترکیه و کشورهای عربی و در شبه قاره هند، این ها سال ها زندگی کرده اند و با رموز آشنا هستند که چگونه می شود سنی را علیه شیعه و شیعه را علیه سنی تحریک کرد؟ (۱۳۸۵/۱۰/۲۵)

۴. کج سلیفگی ها و کج فهمی ها، عامل نفوذ دشمنان

چند سال قبل از این، در منطقه کردی، یک عالم روشن بین در نماز جمعه سخنرانی کرد؛ گمانم قسم خورد - این جور به ذهنم است، چون سال ها گذشته است - گفت: والله آن کسانی که می آیند، پیش شیعه، بغض و کینه سنی را در دل او وارد می کنند و می روند پیش سنی، بغض و کینه شیعه را در دل او وارد می کنند، این ها نه شیعه هستند و نه سنی. نه شیعه را دوست دارند، نه سنی را دوست دارند؛ با اسلام دشمنند. البته نمی دانند؛ خیلی های شان نمی فهمند. (۱۳۸۸/۲/۲۲)

ما که مسلمان هستیم، باید حواسمان جمع باشد. ما باید بفهمیم که پول نفت فلان کشوری که به نوکری آمریکا و غرب در میان ملت های مسلمان شناخته شده و روسپاه است و به استکبار وابستگی دارد، اگر صرف انتشار کتابی در رد تشیع شد، محض رضای خدا و علاقه به تسنن نیست و غرض خبیثی را دنبال می کند. عکس قضیه هم صادق است. اگر دیدیم عواملی در جامعه شیعی، مشغول تحریک و برانگیختن حساسیت نسبت به برادران اهل سنت یا مقدسات آن ها هستند، اگر حمل بر کج سلیفگی و بدفهمی نکنیم، باید بدانیم که قطعاً دست دشمن است. دشمن از کج سلیقه نیز بیشترین استفاده را می کند. (۱۳۶۸/۷/۵)

خیلی مراقب باشید که نفوذی های دشمن، پرچم های اختلاف را بلند نکنند. هر پرچم اختلافی که بلند شد، شما آن را متهم کنید که نفوذی دشمن است؛ هر چند خودش نداند. (۱۳۶۸/۴/۱۳)

برای هر فرقه ای بهانه ای درست می کنند. ساده ترین و فریب خورترین افراد را در هر فرقه ای پیدا می کنند و چیزی در دهانش می گذارند تا برود آنچه را که او می خواهد، برایشان تکرار کند. همه باید مراقب باشند. (۱۳۷۵/۵/۱۳)

۴. با هم مهربان باشیم

به شما جوانان هم می گویم: بدانید آن کسانی که شیعه را علیه سنی و سنی را علیه شیعه تحریک می کنند، نه شیعه را دوست دارند و نه سنی را؛ با اصل اسلام دشمنند. (رحماء بینهم) یعنی برادران مسلمان، بین خود رحیم و مهربان باشند. دشمن از هر دو طرف تلاش می کند. از یک طرف غالی گری و ناصبی گری را ترویج می کند و شیعه را در چشم دشمن سنی، دشمن حقیقی معرفی می کند - بعضی از متحجرین دینی هم متأسفانه باور می کنند - از سوی دیگر شیعه را به اهانت به مقدسات و ارزش های سنی وادار می کنند. توطئه دشمن آن است که این دو مکتب را در مقابل هم قرار دهد. (۱۳۷۴/۲/۱۴)

ما به همه می گویم که احترام یکدیگر را حفظ بکنند و به عقاید و مقدسات هم اهانت نکنند. اگر کسی به بهانه عقیده بخواهد به مقدسات دیگران اهانت بکند، از نظر ما به هیچ وجه قابل دفاع نیست. محبت، طرفینی است. بایستی همه با هم کمک کنند تا محبت به وجود آید و دشمن نتواند سوء استفاده بکند. دشمنی که نه با شیعه رابطه خوبی دارد و نه با سنی، بلکه با اصل اسلام مخالف است و نسبت به آن کینه می ورزد. (۱۳۶۸/۷/۱۹)

فرمان (رحماء بینهم) در قرآن به معنی ریشه کنی این ستیزه گری هاست. شما در این روزهای پرشکوه و در مناسک گوناگون حج، مسلمانان را از همه جا و از مذاهب گوناگون می بینید که گرد یک خانه می گردند؛ به سوی یک کعبه نماز می گزارند؛ نماد شیطان رحیم را با هم سنگباران می کنند؛ در نماد قربانی کردن تمنیات و هوس های نفسانی، به یک گونه رفتار می کنند؛ در میعاد عرفات و مشعر در کنار یکدیگر به تضرع می پردازند... مذاهب اسلامی در اصلی ترین و بیشترین فرائض و احکام و عقائد، به همین اندازه به یکدیگر نزدیکند. با این حال، چرا باید تعصب ها و پیش داوری ها میان آنان آتش افروزی کند و دست خیانتکار دشمن به این آتش خانمان سوز دامن بزند. (۱۳۸۶/۹/۲۷)

۵. به اختلافات دامن نزنید

امروز اختلافات را نباید زنده کرد؛ نباید برجسته کرد؛ نباید فرق اسلامی، مقدسات یکدیگر را - که نقطه حساسیت زای هر فرقه ای همان بخش مقدساتش است - مورد اهانت قرار بدهند. روی نقاط حساس یکدیگر انگشت گذاشتن و فشار آوردن، معلوم است تحریک کننده است. این به اختلاف دنیای اسلام منتهی می شود. این اختلاف نباید باشد؛ حرف ما این است. (۱۳۶۸/۱۰/۸)

من خودم در نماز جمعه راجع به جنگ صفین و سایر جنگ های امیرالمؤمنین صحبت می کنم، اما اهانت نمی کنم. تاریخ گویی یک حرف است، اهانت، حرف دیگری است. تاریخ بیست و سه ساله بعد از رحلت پیامبر تا خلافت امیرالمؤمنین، یک تاریخ قابل بررسی است؛ باید بررسی شود، اما در آن اهانت و جسارت به خلفا به هیچ وجه نباید باشد. (۱۳۷۰/۱۲/)

تفرقه و ستیزه جویی میان بخش های امت مسلمان، بیماری خطرناکی است که باید با همه توان به درمان آن پرداخت. دشمنان ما از دیرباز در این عرصه نیز به تلاش گسترده و بی وقفه دست زده اند و امروزه که بیداری اسلامی، آنان را وحشت زده کرده است، تلاش خود را شدت بخشیده اند. همه سخن دلسوزان آن است که تفاوت ها نباید به تضاد تبدیل شود و چندانگونه گی نباید به ستیزه گری بیانجامد. (۱۳۷۶/۹/۲۷)

در بعضی از کشورهای اسلامی، مثل ریگ پول می ریزند برای این که در بین سنی ها اجتماع ضد شیعه درست کنند. این از این طرف، از آن طرف هم به یک گوینده به اصطلاح شیعی پول می دهند که در تلویزیون به نام شیعه، امّ المؤمنین عایشه را متهم کند؛ قذف کند؛ اهانت کند. روش ها این هاست... از کارهای اینها گول نخوریم. اختلاف برای آنها بیشترین و بزرگ ترین نعمت است. (۱۳۹۰/۷/۲۰)

۶. نگاه به گذشته، اشتباه است

اگر بخواهیم احساس برادری کنیم، اگر به گذشته برگردیم، دعواست. این قدر بحث و تکذیب و تغلیظ و درگیری و خون ریزی و این طور چیزها اتفاق افتاده که اگر نگاهی به گذشته بکنیم، باز دعوا خواهد شد.

اگر کسی مخلصاً لله احساس می کند که باید امروز بین برادران، برادری واقعی و عملی باشد، باید کوشش کند که گذشته را به یادها نیاورد؛ والا او می رود کتاب «احقاق الحق» را می آورد و به رخ این می کشد و این هم می رود کتاب «تحفه اثنا عشریه» را می آورد و به رخ آن می کشد. هر دو هم به قدر کافی کتاب پر از طعن و دفع علیه همدیگر نوشته اند. اگر ما بخواهیم گذشته را مطرح کنیم، نمی شود به وحدت رسید. باید نگاه کنیم بگویم گذشته، گذشته است «رحم الله معشر الماضین». کاری به کار آن ها نداریم.

اگر آن‌ها هر کاری کرده‌اند، ما امروز می‌خواهیم تکلیف خودمان را - بینی و بین الله - نگاه کنیم؛ بینی و بین الله امروز ما باید با همدیگر توحید کلمه و رفاقت و برادری داشته باشیم. اگر بخواهیم این را عمل بکنیم، باید از گذشته صرف نظر کنیم. (۱۳۶۸/۱۰/۵)

سال‌ها پیش از انقلاب که با بعضی از برادران اهل سنت صحبت می‌کردم، به آن‌ها می‌گفتم که اگر ما بخواهیم وحدت اسلامی تحقق پیدا کند، باید خودمان را از گذشته جدا و قیچی کنیم. (۱۳۷۹/۱/۶)

همیشه عقیده من بر این بود که امروز شیعه و سنی باید اختلافات دیرین خود را در تعامل روزمره خودشان کنار بگذارند؛ جنگ و دعوا را کنار بگذارند و مشترکات خود را بچسبند... امروز هم عقیده ام همین است. (۱۳۷۹/۱/۶)

۷. تاسی به سیره اهل بیت (علیهم السلام)

این قدر ما در روایات، در ثواب شرکت در نماز جماعت اهل سنت در زمان ائمه: داریم که روایت دارد که در مسجدالحرام پشت سر این‌ها نماز بخوانید؛ مثل این که پشت سر پیامبر (صلی الله علیه و آله) نماز خوانده‌اید. این معنایش چیست؟ معلوم است امام صادق (علیه السلام) نماز آن امام جماعت را با نماز پیامبر مقایسه نمی‌کند. مقایسه با نماز یک پیرو خودش هم نمی‌کند؛ اما می‌گوید پشت سر او نماز بخوانید؛ این یعنی چه؟ این نمایش وحدت است. عملاً وحدت را نشان بدهید.

۸. از امام امت یاد بگیریم

روی همین فکر بود که امام بزرگوار ما (که رضوان خدا بر او باد) آن مرد بیدار، آگاه، به همه ماها، همه حاجی‌های ایرانی، توصیه کرد که در نماز جماعت‌ها در مسجدالحرام، در مسجد النبی شرکت کنید. (۱۳۸۸/۸/۴)

امام بزرگوار ما که منادی اتحاد بین مسلمین بود، از همه این‌هایی که مدعی‌اند، ولایتش و اعتقادش و ارادتش و عشقش به ائمه (علیهم السلام) بیشتر بود. او بهتر می‌فهمید ولایت را، یا فلان آدم عامی که حالا به اسم ولایت کارهای خلاف می‌کند، حرف‌های بی‌ربط می‌زند در مجالس عام و خاص؟ (۱۳۸۶/۴/۱۴)

۹. ثمرات وحدت و یکدلی

مسلمانان برای این که بتوانند مسائل خود را به صورت جدی با جهان‌خواران حل کنند، باید خود را به مرز قدرت بزرگ جهانی برسانند و این جز با همکاری و همدلی و اتحاد کشورهای اسلامی به دست نخواهد آمد. این وصیت فراموش نشدنی امام خمینی عظیم است. (۱۳۹۰/۸/۱۴)

اگر میان ملت‌های مسلمان و میان فرقه‌های اسلامی و اقوام مسلمان با یکدیگر محبت و حسن ظن و همدلی، جای بدگمانی و بدبینی را که خواسته دشمنان است، بگیرد، بخش اعظم توطئه و تدبیر بدخواهان را خنثی خواهد کرد و نقشه‌های شوم آنان را برای سیطره روزافزون بر امت اسلامی عقیم خواهد ساخت. (۱۳۷۳/۱/۳۱)

این که امام بزرگوار توانست اسلام را عزیز کند، به برکت ایجاد احساس وحدت در بین مسلمین بود. مسلمان در اقصی نقاط عالم، به نام امام حرکت می‌کرد؛ فکر نمی‌کرد که «مذهب من چیست؟» من سنی‌ام، او شیعه است؛ او سنی است و من شیعه‌ام. (۱۳۷۲/۶/۱۴)

باید به وحدت جهانی اسلام توجه بیشتری شود. آن حصن و حصار مستحکمی که اگر تشکیل بشود، هیچ قدرتی نمی‌تواند به حریم کشورها و ملت‌های اسلامی دست درازی کند. (۱۳۶۹/۷/۱۱)

*فرهنگ زیارت - تیر ماه سال ۱۳۹۲ شماره ۱۷ - نوشته عبدالرحیم اباذری به نقل از پایگاه اطلاع رسانی حوزه